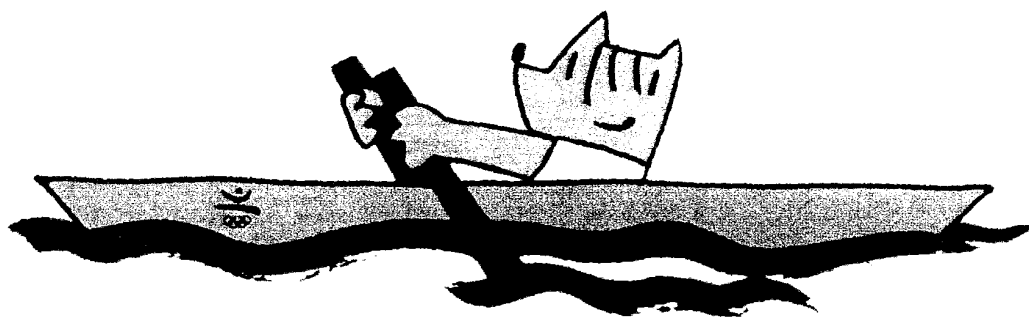
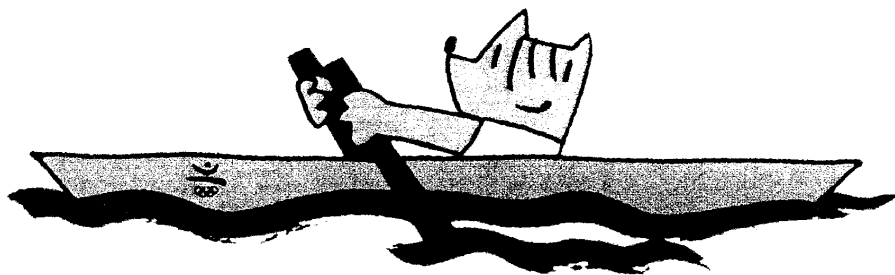

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

PER QUÈ BANYOLES VA SER
ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

Júlia Forn Oliveras

Tutor: Bernat Llobet
13 d'octubre del 2009
Curs: 2009-2010

Voldria agrair l'ajuda que he rebut a l'hora d'escriure aquest treball. Per la seva paciència i el seu guiatge, m'agradaria donar les gràcies a Bernat Llobet i la meva mare. D'altra banda, voldria fer arribar a Joan Solana, Jeroni Moner i Marta Padrès, els meus entrevistats, un agraïment especial per guiar-me en la meva recerca.

Tinc esperança en l'aprenentatge.

ÍNDEX

1. Introducció.....	5
2. Marc teòric.....	7
2.1. Olimpisme.....	7
2.1.1. Definició de l'olimpisme.....	7
2.1.2. Història de l'olimpisme.....	7
2.1.3. Símbols olímpics.....	9
2.2. Anàlisi de la Banyoles preolímpica.....	9
2.2.1. Situació geogràfica de Banyoles.....	9
2.2.2. Situació geogràfica de l'estany.....	10
2.2.3. Tradició esportiva Banyolina.....	10
2.2.3.1. Les primeres regates.....	10
2.2.3.2. La represa de l'esport després de la Guerra Civil.....	10
2.2.3.3. El paper del Club Natació Banyoles amb el rem.....	11
2.2.4. Banyoles, podia ser subseu olímpica pels Jocs Olímpics de 1992?...12	
2.2.4.1. Estructura de l'allotjament.....	12
2.2.4.2. L'espai físic de l'estany.....	12
2.2.4.3. Distribució del finançament.....	13
3. Metodologia.....	15
3.1. Introducció.....	15
3.2. Selecció de la mostra i els participants.....	15
3.3. Mètodes de recollida de dades.....	17
3.4. Procediment de la recerca.....	17
3.5. Anàlisi de dades.....	19
4. Resultats.....	20
4.1. Resultats referents a les entrevistes tècniques.....	20
4.2. Resultats sobre vivència com a voluntària olímpica.....	26
5. Conclusions.....	27
6. Bibliografia.....	29
Annexos.....	30
Annex 1: Entrevista al Sr. Joan Solana.....	30
Annex 2: Entrevista al Sr. Jeroni Moner.....	38
Annex 3: Entrevista a la Sra. Marta Padrès.....	43
Annex 4: Diari personal de la meva experiència en la Copa del Món de Rem.....	45

Un arquer volia caçar la Lluna. Nit rere nit, sense descans, llançava les seves fletxes cap a l'astre. Els veïns van començar a riure-se'n. Immutable, va continuar llançant les seves fletxes. Mai no va arribar a la Lluna, però va esdevenir el millor arquer del món.

ALEJANDRO JODOROWSKY
(ROVIRA, Àlex. *LA BONA Vida*. Novembre de 2008)

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball de recerca té el seu origen i motivació en la necessitat de documentar-me sobre les Olimpíades a Banyoles l'any 1992 ja que aquell estiu jo era un nadó de 4 mesos.

A casa, sovint n'han parlat d'aquest tema ja que el meu oncle hi va participar com a tècnic de so i comunicacions de ràdio i televisió. També havia vist el vestit oficial; era un jersei tipus polo de color blanc amb l'anagrama olímpic, una americana taronja, uns pantalons amb ratlles molt fines blanques i vermelles i un barret de palla envoltat amb una cinta de color taronja.

L'àmbit del meu treball són els Jocs Olímpics del 1992 però com que aquest tema és molt ampli em centraré només en la pregunta que és el títol del meu treball: per què Banyoles va ser escollida subseu olímpica? Les raons per les quals aquest esdeveniment esportiu va arribar a la nostra vila poden ser diverses i amb aquest treball espero trobar-ne algunes i augmentar el meu coneixement sobre aquest esdeveniment que es va dur a terme l'any que jo vaig néixer i que fou tan important per la nostra vila i el nostre país.

Vull orientar el meu treball d'investigació qualitativa cercant informació sobre l'època preolímpica a Banyoles, però abans de començar a documentar-me històricament sobre aquesta època, he volgut participar com a voluntària en una Copa del Món de Rem, celebrada els dies 29, 30 i 31 de maig del 2009 a Banyoles per tal de poder ampliar la meua pròpia visió sobre un esdeveniment esportiu semblant a l'olímpic.

Una de les característiques de la investigació qualitativa segons les autores Martín-Crespo Blanco i Salamanca Castro (2007), és concentrar-se en comprendre el fenomen a investigar, així com l'entorn social i no buscar fer prediccions. És per aquesta raó que no he fet hipòtesis.

En canvi, si que m'he marcat uns objectius, que són:

- Aconseguir una informació detallada sobre el projecte preolímpic banyolí.
- Conèixer quines altres subseus es van presentar per ser subseu olímpica de rem.
- Saber per què es va escollir Banyoles com a subseu de rem.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

- Fer de voluntària en un campionat de rem per tal de poder comparar la meva experiència amb la d'una voluntària olímpica l'any 1992.

He cercat informació sobre la viabilitat de celebrar a l'estany de Banyoles les proves de rem dels Jocs Olímpics de Barcelona, així com també vull saber quines altres subseus olímpiques es van presentar com a subseus de rem i piragüisme, desglossant aspectes referents a la situació geogràfica de Banyoles i de l'estany, l'espai físic d'aquest, la tradició esportiva, el paper del Club Natació Banyoles, la distribució del finançament i les diferents subseus olímpiques.

He planificat la recerca buscant documentació teòrica preolímpica perquè el lector la trobi en primer lloc, després adjuntaré la valoració de les entrevistes i finalment vull explicar una experiència personal i enriquidora per a mi que va ser el fet de participar com a voluntària en la Copa del Món de Rem a Banyoles per tal de poder comparar la meva experiència amb la d'una voluntària olímpica de l'any 1992.

2. MARC TEÒRIC

Aquest capítol està dividit en dos apartats principals. En el primer, explico què és l'olimpisme per mitjà de diferents definicions així com la història de les Olimpíades des de l'època grega fins a l'era moderna i els símbols olímpics. El segon apartat, que és el més ampli, introdueixo els aspectes més rellevants de la ciutat de Banyoles abans dels Jocs Olímpics. Així, explico la situació geogràfica de Banyoles i de l'estany, la tradició esportiva banyolina en el rem i el paper que el Club Natació Banyoles va tenir en aquella època preolímpica. També cito un estudi sobre la capacitat hotelera i el finançament que tenia la ciutat abans de la celebració dels Jocs.

2.1. Olimpisme

2.1.1. Definició d'olimpisme

En primer lloc és important concretar el concepte d'olimpisme per a entendre el fenomen olímpic que és el context d'aquest treball. L'olimpisme es pot definir de diferents maneres.

El Diccionari de la llengua catalana el defineix com “la doctrina que té per objectiu posar l'esport al servei del desenvolupament harmònic de l'ésser humà”.

Domingo (1992) explica que “l'olimpisme, que és una cultura, també suposa un sistema per calibrar el temps. Una olimpíada és, doncs, un període de quatre anys, que és el temps que passa entre una i altra celebració dels Jocs Olímpics”.

El mateix autor, afegeix que “l'olimpisme és una ideologia, i el seu principi i fonament estima que l'esport ha de servir per educar la joventut, dotant-la amb la capacitat de comprensió mútua i d'amistat universal, cosa que contribuirà a fer un món millor i més pacífic”.

2.1.2. Història de l'olimpisme

Segons la mitologia grega, tot arrenca dels Jocs que els grecs celebraven ara fa uns 2500 anys a Olímpia.

Les tres grans especialitats practicades eren la gimnàstica, l'atletisme i l'hípica. Només podien participar-hi els ciutadans lliures i cal tenir en compte que entre el 40 i el 50 % de la població eren esclaus.

L'objectiu dels atletes d'aquesta època era assemblejar-se als Jocs que practicaven els déus a dalt de l'Olimp. Tanmateix, tota pretensió de considerar-se un déu era castigada.

En l'ànim de tots els esportistes hi havia el desig d'aconseguir la victòria per l'honor que això comportava, tant per al vencedor i la seva família, com per a la ciutat d'on provenia, tot i que el premi material també era molt valuós.

L'organització olímpica tenia dos òrgans: el Comitè Olímpic Hel·lènic i el Consell Olímpic d'Olimpia.

Durant la celebració del Jocs Olímpics, cessava l'activitat bèl·lica en tot el territori grec. Els infractors eren castigats i exclosos dels Jocs.

Els atletes eren amateurs fins el segle IV aC. que aparegué l'atleta professional. Per altra banda, les dones no casades no podien assistir ni participar en els Jocs Olímpics.

Els Jocs Olímpics de la Grècia Antiga eren "jocs de guerra" perquè formaven part de l'entrenament militar per a la guerra. Per tant no es tractava d'una colla d'homes engrescats i amb ganes de fer esport només, sinó que varen servir també per consolidar la divisió social entre classes i gèneres.

També cal dir que ja ve d'aquesta època la idea de la unió de cos – esperit per tal de poder aconseguir l'equilibri i la victòria.

A Olímpia s'hi van celebrar 293 Jocs Olímpics, fins que l'emperador romà Teodosi els va abolir l'any 393 dC en considerar-los un acte pagà.

A la fi del segle XIX els Jocs Olímpics van ser recuperats pel baró Pierre de Coubertin. Els primers jocs de l'era moderna s'organitzaren a Atenes el 1896.

Els Jocs de l'era moderna no podien ser una còpia dels Jocs grecs perquè les condicions econòmiques, culturals, polítiques i socials, no eren les mateixes que abans. Tanmateix hi ha una tendència a equiparar aquests dos esdeveniments com si els jocs moderns fossin una continuació dels clàssics.

Després de molts segles d'absència dels Jocs Olímpics es va mitificar i idealitzar la figura de Pierre de Coubertin però la història no es pot reduir al producte de grans personalitats individuals amb molta empena i decisió sinó que la història olímpica és fruit del treball de molta gent (López i Saurí, 1996-1997).

2.1.3. Els símbols olímpics

- **ANELLS OLÍMPICS:** són el símbol principal dels Jocs Olímpics, són cinc anells enllaçats de color blau, negre, vermell, groc i verd; la bandera olímpica consisteix en el símbol dels anells sobre un fons blanc. Els va crear Pierre de Coubertin l'any 1913. Es van buscar aquest color perquè eren els més presents a les banderes de tots els països. Es va voler identificar cada anell amb un continent, essent el negre Àfrica, el groc Àsia, el vermell Amèrica, el blau Europa i el verd Oceania.
- **MÚSICA:** la música més representativa dels jocs és *Olympic Fanfare and Theme* de John Williams.
- **KOTINOS:** és una corona feta amb una branca de color verd oliva que es posava als campions olímpics, als Jocs Olímpics d'estiu de 2004 a Atenes, Grècia, es va tornar a utilitzar.
- **FLAMA:** la flama olímpica viatja de ciutat en ciutat portant l'esperit de l'esport i la pau.
- **LEMA OLÍMPIC:** el lema es considera "*Citius, Altius, Fortius*", traduït del llatí "*més ràpid, més alt, més fort*".
- **MASCOTA OLÍMPICA:** cada edició dels Jocs Olímpics es dissenya un símbol o personatge que representarà aquells jocs (López i Saurí, 1996-1997).

2.2. Anàlisi de la Banyoles preolímpica

2.2.1. Situació geogràfica de Banyoles

Banyoles és la capital de la comarca del Pla de l'Estany, al centre de les comarques gironines. Està a una hora i quart de Barcelona a través de l'autopista AP7, a

50 km de França, a 18 km de Girona i té un aeroport a 30 km. També es troba molt a prop de la Costa Brava (Clara films, S.A. Vídeo/Agost 1989).

2.2.2. Situació geogràfica de l'estany

L'estany de Banyoles és el més gran de Catalunya. Té forma de vuit irregular. Mesura 2150 metres de llargada, l'amplada màxima del lòbul nord és de 775 metres i la del lòbul sud de 725 metres. La seva àrea és de 111.7 hm² i la seva profunditat màxima és de 130 metres. L'estany i la seva conca lacustre són considerats com el conjunt més extens de la Península Ibèrica (ídem Vídeo/Agost 1989).

2.2.3. Tradició esportiva banyolina

2.2.3.1. Les primeres regates

L'any 1886 es van celebrar les primeres regates a l'estany de Banyoles purament de caràcter festiu.

Fou l'any 1925 quan es va fundar el Club Natació Banyoles, el qual amb el temps seria el canalitzador de tota la competició esportiva relacionada amb l'estany. De seguida van organitzar-se competicions de natació, waterpolo i salts. En canvi, la pràctica del rem no estava arrelada perquè tenia més problemes, ja que s'havien de transportar els bots des de Barcelona i era molt car comprar-los. En realitat, si bé va ser el primer de tots a protagonitzar competicions, que representaven un esdeveniment social a Banyoles, va ser també un dels darrers a assolir una normativa pel que fa a la pràctica.

Finalment, es van poder fer algunes competicions de rem i de natació a l'estany durant les festes d'agost. El sentit de realitzar activitats de tota mena durant aquests dos o tres dies d'estiu, estava relacionada amb la colònia estiuenca i també amb la promoció turística de Banyoles.

L'esport era l'atractiu màxim durant els dies de festa i l'estany era el lloc ideal per practicar-lo (Moner, 1987).

2.2.3.2. La represa de l'esport després de la Guerra Civil

L'any 1942 el Club Natació Banyoles reinicia les seves activitats als primers banys municipals construïts per l'ajuntament durant la Guerra Civil. Un any més tard,

l'any 1944 s'organitza la travessa de l'estany nedant en la seva màxima longitud. Aquesta competició se la va anomenar: "La travessia de l'estany".

El rem, durant la postguerra, continua sent un esport amb competicions esporàdiques. Cal destacar, però, l'estada a l'estany de Banyoles d'un grup de remers barcelonins i gironins dirigida i patrocinada per Lluís Omedes, antic remer olímpic, que els preparava per els JJOO de 1952 celebrats a Hèlsinki. Per acollir-los es va construir a la vora de l'estany, un habitatge de fusta a on els atletes vivien durant l'estiu. L'estada va durar tres o quatre anys i tot i que no hi havia una vinculació directa amb el Club Natació Banyoles, sembla evident que va representar una influència prou decisiva perquè el rem comencés a arrelar a Banyoles.

Durant els anys posteriors a la Guerra Civil espanyola, van aparèixer de forma espontània i individual a l'estany de Banyoles els primers practicants d'esquí nàutic amb motiu d'uns campionats internacionals celebrats a Arenys de Mar (Moner, 1987).

2.2.3.3. El paper del Club Natació Banyoles amb el rem

La construcció de l'edifici social d'aquesta entitat l'any 1960, amb amplis vestidors, magatzems de botes i embarcacions, gimnàs, restaurants, ... i juntament amb l'edifici d'un petit hotel molt a prop d'ell, va permetre l'organització d'estades i competicions de rem, esquí nàutic i motonàutica, amb nombrosa participació estrangera i gran ressò publicitari.

Les magnífiques condicions de l'estany per a la pràctica d'aquestes activitats esportives juntament amb la capacitat d'organització del Club Natació Banyoles, el van situar a partir de l'any 1960 com el centre més desitjat de Catalunya i de tot l'estat i va ser aquest mateix any que va rebre el prestigiós trofeu J.A. Samaranch.

Els Mundial d' Esquí Nàutic l'any 1971 van permetre l'obertura d'un gran vial a la vila per accedir a l'estany anomenat Passeig de Mossèn Constants.

Va ser l'any 1975, quan la pràctica del rem va experimentar un impuls excepcional, després d'haver-ne adquirit les primeres embarcacions mitjançant donatius i subscripcions populars. La natació es continuava practicant i des de l'any 1958 juntament amb el rem havia començat a estar present en les competicions i en els campionats nacionals i internacionals.

L'any 1968 el Club Natació Banyoles, construeix la piscina coberta i nous hangars per als botes.

El rem en especial ha aconseguit les màximes cotes en assumir nombrosos títols en moltes competicions nacionals i internacionals en les quals havia participat, sense oblidar els assolits per la natació i el waterpolo (Moner, 1987).

2.2.4. Banyoles, podria ser subseu olímpica pels Jocs Olímpics de Barcelona 1992?

Fou l'any 1984 que l'Ajuntament de Banyoles va encarregar un estudi tècnic sobre la viabilitat de celebrar a l'estany de Banyoles les proves de rem dels JJOO de Barcelona. Els autors d'aquest estudi procedien de disciplines professionals ben diferents: dos arquitectes (Josep Riera i Jeroni Moner), un biòleg (Carles Abellà), un assessor financer (Tomàs Garrofé) i una llicenciada en geografia (Rosa Tubert).

Aquest professionals varen dur a terme un estudi analític sobre l'espai físic i econòmic d'un territori determinat, amb anhels de reconducció d'aquesta realitat.

Amb aquest estudi van destacar els següents apartats:

2.2.4.1. Estructura d'allotjament

L'estructura del turisme a Banyoles l'any 1984, es basava principalment en dues circumstàncies: l'existència de l'estany i la seva situació geogràfica lligada a una bona xarxa bàsica de comunicacions i amb una relativa proximitat a Barcelona, la costa, la muntanya i la frontera.

Banyoles rebia essencialment tres tipus de visitants:

- Els que accedien a l'estany per un sol dia
- L'estiuejant que passava una temporada a Banyoles (15 dies, 3 setmanes)
- El visitant relacionat amb els esports propis de l'estany

Durant aquesta època, Banyoles disposava de quatre-centes places referides a hotels d'una estrella, hostals, residències i pensions; aproximadament mil places de càmping i tres mil places de restaurants.

En conjunt, doncs, Banyoles aquella època tenia un equipament molt discret per acollir els tres tipus de turistes (Riera, 1987).

2.2.4.2. Espai físic de l'estany

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

La pista ideal, segons el reglament de la FISA ha de fer 2000 m x 81m, separada de la vora un mínim de 10m, amb una distància anterior a la sortida de 25m i una de frenada tan propera com sigui possible als 100m i amb una profunditat mínima de 3m.

Es van crear varies alternatives de pista olímpica de rem, i va ser possible traçar una pista apta per a la celebració de les proves de rem dels Jocs Olímpics sense provocar greus distorsions a l'estany i a la seva estructura de funcionament intern (Riera, 1987).

2.2.4.3. Distribució del finançament

El quadre adjunt (vegeu taula 1) recull una aproximació a una possible distribució de les inversions per part d'entitats finançadores.

En aquest cas es planteja la hipòtesi que el 37.91% de les inversions totals són imputables als organismes públics (Estat, Generalitat, Diputació, etc.), el 30.24% a la iniciativa privada, el 16.09% al Comitè Organitzador dels Jocs i el 15.88% a l'ajuntament. Podem observar que la quantitat total d'inversions necessàries ascendia a 3.293,79 milions de pessetes, el que vindria a ser uns prop de 20 milions d'euros.

Taula 1: inversions necessàries per la subseu de Banyoles (Extret de Riera, 1987)

Conceptes	VOLUM D'INVERSIONS Proves de Rem i Piragüisme BANYOLES (1985-1992)				Total inversió
	Org. Públics	Entitats finançadores C.O.J.O. Ajuntament		Inv. Privada	
Pista i Organització	---	234,43 m.	---	---	234,43 m.
Complex Resid. vila Olímpica	---	105,00 m.	45,50 m.	713,00 m.	863,50 m.
Complex Esportiu	365,00 m.	---	---	---	365,00 m.
Parc Draga	---	75,00 m.	23,00 m.	---	98,00 m.
Club Natació	49,50 m.	45,50 m.	---	---	95,00 m.
Front d'Estany	27,60 m.	3,00 m.	40,00 m.	---	70,60 m.
Passeig Dalmau / Castell	16,00 m.	3,00 m.	14,00 m.	---	33,00 m.
Castell / Can Morgat	---	4,50 m.	15,75 m.	---	20,25 m.
Can Morgat / Lió	---	---	17,50 m.	---	17,50 m.
Lió / Draga	---	59,50 m.	17,35 m.	---	76,85 m.
Oferta Comercial	21,60 m.	---	5,00 m.	15,00 m.	41,60 m.
Oferta Cultural	245,00 m.	---	37,50 m.	---	282,50 m.
Xarxa Viària	520,00 m.	---	307,24 m.	268,22 m.	1.095,56 m.
TOTAL	1.244,70 m.	529,93 m.	522,94 m.	996,22 m.	3.293,79 m.
	37,79 %	16,09 %	15,88 %	30,24 %	100 %

Les

inversions a realitzar per part dels organismes públics afectaven essencialment a la xarxa viària externa, el complex esportiu, els museus, etc.

La iniciativa privada hom proposava que afrontés principalment el complex residencial de la Vila Olímpica i la part corresponent d'infraestructures.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

Les inversions del comitè organitzador es referien principalment a la pista, als complements, a l'àrea de la Draga, als lloguers de la Vila Olímpica, etc.

Finalment, l' Ajuntament es veia afectat principalment per la compra de terrenys i la xarxa interior.

El resultat d'aquest estudi portava a suposar que les inversions que podia assumir l'ajuntament de Banyoles, sense desatendre per aquest motiu la resta de compromisos i serveis envers la ciutat, eren perfectament possibles, generant una capacitat d'inversió de 301 milions de pessetes.

Riera (1987) destacava que calia “rigorositat en els controls, dinamisme en els ajustament i correccions de probables desviacions que només un sistemàtic seguiment de la gestió econòmica ho pot facilitar”.

3. METODOLOGIA

3.1. Introducció

La metodologia emprada en el meu treball de recerca és de tipus qualitatiu i és per aquesta raó que no he plantejat hipòtesis, ja que en una investigació qualitativa és la pròpia informació obtinguda la que anirà guiant el meu treball de recerca.

En aquesta investigació qualitativa, he pres la decisió sobre la millor manera d'obtenir les dades i de saber a quins candidats o candidates m'he de dirigir per poder entrevistar i treure'n informació vàlida per la meva recerca, mitjançant la lectura de llibres escrits especialment per l'època preolímpica. Aquests llibres van ser escrits per persones de Banyoles provinents de diferents professions, dues de les quals vaig entrevistar; una era una persona representativa de l'alcaldia de Banyoles i l'altra era provinent de l'arquitectura. També vaig entrevistar una voluntària olímpica.

És per això que en aquest estudi la història oral és molt important, tant com les informacions bibliogràfiques, que per cert no són massa abundants.

No pretenc escollir una mostra molt àmplia perquè el que realment m'interessa no és entrevistar molta gent sinó poder parlar amb gent molt influent d'aquella època que coneixia realment com estava Banyoles abans d'unes Olimpíades i com hi podria influir un fet tant important. I aquesta és la raó per la qual he escollit als entrevistats.

3.2. Selecció de la mostra i els participants

Són tres les persones entrevistades que formen la mostra de la meva investigació i pertanyen tots tres en àmbits ben diferents però dos d'ells van viure i van estudiar a fons les possibilitats de que Banyoles pogués ser subseu olímpica de rem.

Els tres subjectes mencionats són el senyor Joan Solana (professor i ex alcalde de Banyoles), el senyor Jeroni Moner (arquitecte), i la senyora Marta Padrès (administrativa i va ser voluntària olímpica), els quals han atès amablement la meva petició i els agraeixo moltíssim la seva col·laboració en el meu treball.

Escollir les persones adequades no m'ha estat senzill però he triat aquestes perquè dues d'elles crec que són realment coneixedores d'aquells moments preolímpics, i em poden ajudar des dels seus diversos punts de vista a trobar la meva resposta. La voluntària olímpica l'he entrevistada perquè vull comparar la meva experiència com a

voluntària en una Copa del Món de Rem amb la seva experiència de voluntària olímpica.

Potser l'entrevistat ideal seria el president del COI, el senyor J.A. Samaranch però aquesta opció per mi ha estat impossible de dur-la a terme.

La primera entrevista la vaig fer al senyor Joan Solana el dia 10 d'agost del 2009, a casa seva al carrer Francesc Macià de Banyoles. Persona amable i gran coneixedora del tema, actualment és professor de literatura a l'IES Pere Alsius de Banyoles però va estar vinculat a l'ajuntament des del 1983 fins al 2003. L'any 1983 va assumir la responsabilitat de regidor de cultura fins l'any 1985 i a partir d'aquí va començar a assumir responsabilitats lligades al projecte olímpic fins l'any 1987 que va assumir la direcció política del projecte olímpic inclosa la responsabilitat de conseller delegat de PROSOLBA (societat municipal que es va constituir per desenvolupar tots els projectes olímpics a Banyoles amb l'ajuda d'INCASOL). L'any 1991 assumeix l'alcaldia de Banyoles i exerceix d'alcalde fins l'any 1999. Aquest mateix any guanya un altre partit polític i aquests seus últims quatre anys els passa com a regidor de l'oposició. L'any 1987 el seu grup polític anomenat Plataforma Progressista va guanyar les eleccions però Convergència i el Partit Popular es van unir i van obtenir l'alcaldia. Llavors es va produir una cosa ben curiosa: Convergència i el Partit Popular es van dedicar a governar i el grup que havia guanyat les eleccions és a dir Plataforma Progressista va passar a dirigir tot el projecte olímpic.

Després de parlar amb el senyor Joan Solana sobre la situació política d'aquell moment preolímpic vaig anar a entrevistar aquella mateixa tarda del dia 10 d'agost del 2009 al senyor Jeroni Moner, un dels arquitectes que va participar en el projecte olímpic. Vaig escollir-lo perquè prèviament havia consultat el seu llibre *Banyoles, a l'ombra dels JJ.OO 92* ja que Plataforma Progressista havia encarregat un estudi històric i real tan de l'estany com de la ciutat de Banyoles per tal de saber si Banyoles podia acollir uns Jocs Olímpics. Aquesta persona encara treballa com arquitecte municipal a Banyoles. Molt cordialment em va rebre al seu despatx al Carrer de Girona i em va respondre les meves preguntes. Actualment també és el president del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

Finalment, per concloure la meva ronda d'entrevistes, vaig entrevistar el dia 17 d'agost del 2009 a la senyora Marta Padrès, una voluntària olímpica que va tenir l'honor de ser escollida per portar la torxa olímpica. La Marta em va explicar afectuosament la seva vivència com a voluntària en els Jocs Olímpics del 1992. Vaig anar a casa seva, viu

a la Illa 8-Est de la Vila Olímpica de Banyoles i amb aquesta entrevista vaig poder comparar la seva experiència com a voluntària amb la meua.

3.3. Mètodes de recollida de dades

Els dos mètodes bàsics per obtenir les dades de la meua recerca són: l'entrevista i el diari personal.

L'entrevista és un gènere del periodisme informatiu que consisteix a sotmetre una persona a les preguntes d'un periodista per tal de conèixer-ne les opinions, idees, propòsit, etc (Diccionari de la llengua catalana, 2007).

Les entrevistes que he utilitzat en aquest treball han estat amb preguntes obertes per tal que les persones entrevistades poguessin respondre en total llibertat i així poder aprofundir sobre els temes més interessants. L'esquema d'entrevista que he fet servir ha estat el següent: d'entrada els pregunto les seves dades personals, com per exemple: nom i cognoms, professió, població,... i després els començo a fer les preguntes; però aquestes estan ordenades per categories. Les categories són les següents: política, olimpisme, turisme, economia, urbanisme, valoració personals sobre l'impacte dels Jocs i altres; però no totes les categories les utilitzo pels tres entrevistats, ja que pertanyen a àmbits ben diferents, tant en les seves professions com dintre del projecte olímpic.

L'altre mètode de la meua recerca, és el diari personal; on explico la meua experiència personal a la Copa del Món de Rem celebrada a l'estany de Banyoles durant els dies 29, 30 i 31 de maig de l'any 2009. Vaig decidir utilitzar aquest altre mètode per poder comparar l'experiència d'una voluntària olímpica l'any 1992, amb la meua experiència en una Copa del Món de Rem celebrada l'any 2009.

En la recollida de dades per confeccionar el marc teòric, he desenvolupat una recerca bibliogràfica i videogràfica que m'ha dut a visitar l'Arxiu Històric de la ciutat de Banyoles i la Biblioteca Municipal. També he dut a terme una recerca a Internet i he visitat una entitat banyolina, el Club Natació Banyoles, amb l'objectiu d'ampliar i diversificar les fonts d'informació bàsiques d'aquesta recerca.

3.4. Procediment de la recerca

Un cop escollit el tema de la meua recerca, els objectius i planificar l'estructura del treball ara vull fer referència al procediment que he seguit. Primer, cal diferenciar

entre la informació obtinguda de les diverses fonts bibliogràfiques, tals com llibres, pàgines web i vídeos, i les entrevistes fetes a les persones escollides.

Amb aquest Treball de Recerca he pretès relacionar la història, la política i l'esport banyolí en una època molt concreta, per tal de trobar resposta a la meva recerca.

Vaig trobar força material vàlid pel meu treball. Vaig començar anant al Club Natació Banyoles a preguntar si tenien material de les Olimpíades del 1992. La meva sorpresa va ser que no vaig trobar el que buscava ja que el Club no disposa d'un Arxiu Històric; almenys això és el que em van dir. Per tant, vaig decidir anar a l'Arxiu Històric Comarcal de Banyoles a on molt amablement em van recomanar consultar la premsa digitalitzada de l'època preolímpica a través d'Internet i també em van informar dels llibres que podria trobar a la Biblioteca Pública de Banyoles sobre el tema esmentat ja que l'Arxiu no té servei de préstec.

Per tant, el següent pas va ser anar a la Biblioteca Pública de Banyoles a on vaig trobar els llibres que van ser de gran valor pel meu treball perquè a partir d'aquí vaig començar a situar com enfocaria la meva recerca. Aquest material bibliogràfic i videogràfic es detalla en el darrer apartat d'aquest treball referent a la bibliografia. No va ser una tasca fàcil, em vaig encallar moltes vegades, però gràcies a la col·laboració i la implicació de la gent que vaig escollir per fer les entrevistes he anat desenvolupant la meva recerca.

Les preguntes que vaig fer en els participants les vaig agrupar en les següents categories: política, urbanisme, economia, turisme, valoració personal de l'impacte dels Jocs, personals i altres. Evidentment no he tocat tots els temes amb tots els entrevistats sinó que depenent de cada subjecte he tractat uns temes o uns altres.

Gràcies a les bibliografies esmentades a la bibliografia vaig poder informar-me sobre el tema preolímpic i em vaig adonar que ja quedava molt lluny en els anys, i que va ser agradable recordar-ho amb la gent que havia treballat amb aquell Projecte Olímpic.

Les converses amb els participants de les meves entrevistes les vaig enregistrar amb una màquina de filmar. Ho vaig fer així perquè em va semblar més fàcil i fiable a l'hora de transcriure les entrevistes i d'aquesta manera podia escoltar millor el que m'explicaven en aquell moment sense haver de prendre apunts.

Per transcriure les entrevistes vaig escriure frase per frase i paraula per paraula tot allò que em van dir els meus entrevistats. El llenguatge utilitzat és de tipus col·loquial i la llengua utilitzada és la catalana.

Finalment vaig analitzar les dades tal i com s'explica en el següent apartat, i en els següents capítols exposo els resultats obtinguts i les conclusions més rellevants d'aquest treball de recerca.

3.5. Anàlisi de dades

En aquest apartat s'explica de forma breu i clara l'explicació de les set categories emprades a les tres entrevistes i que m'han servit per organitzar l'explicació dels resultats del treball. Abans de fer les entrevistes, aquestes categories em van servir per exposar els temes sobre els quals volia parlar amb els entrevistats. Un cop fetes les entrevistes, he pogut definir-les molt més acuradament per exposar els resultats.

- Categoria de dades polítiques: en aquesta categoria es pot observar la relació existent entre els partits polítics durant el període preolímpic.
- Categoria de dades olímpiques: aquesta categoria engloba la definició de seu i subseu olímpica. També es parla de perquè Castelldefels es va quedar el piragüisme i Banyoles el rem, així com les condicions que Banyoles havia de complir de la Carta Olímpica, i també la gran importància de la tradició esportiva banyolina en el rem.
- Categoria de dades econòmiques: en aquesta categoria es pot veure com es van aconseguir els diners un cop Banyoles va ser escollida subseu olímpica.
- Categoria de dades turístiques: aquesta categoria fa referència a la situació hotelera preolímpica banyolina.
- Categoria de dades urbanístiques: aquesta categoria explica què va passar amb la situació urbanística banyolina abans de les Olimpíades.
- Categoria de dades de la valoració personal (dels entrevistats) de l'impacte dels Jocs: aquesta categoria valora el record dels tres enquestats sobre l'època preolímpica i olímpica.
- Categoria "d'altres" dades: aquesta categoria explica com els banyolins i banyolines van viure el fenomen olímpic, així com també hi podem trobar l'explicació d'altres competicions mundials prèvies a les Olimpíades.

4. RESULTATS

Els resultats de la recerca estan ordenats en dos apartats. El primer fa referència als resultats extrets de les set categories, emprades a les tres entrevistes i el segon fa referència a la comparació entre una voluntària olímpica l'any 1992 i la meua experiència com a voluntària l'any 2009.

4.1. Resultats referents a les entrevistes tècniques

Una vegada obtingudes les dades és el moment d'analitzar-les i extreure els resultats de la recerca. Aquests resultats estan ordenats en funció de les categories explicades més amunt, les quals sorgeixen de la transcripció de les entrevistes (*vegeu annexos 1, 2 i 3*).

Categoria de dades polítiques

Referent a aquesta primera categoria, es pot afirmar que la política del període preolímpic va gaudir de bona entesa entre els diferents partits majoritaris que eren Convergència, Partit Socialista i Plataforma Progressista.

“Quan l'oposició va ser Convergència van ajudar, però sobretot va ajudar el President en Jordi Pujol, diríem que va ajudar més Convergència a nivell de Catalunya que no pas a nivell de Banyoles. Per tant, si em preguntes si Convergència va ajudar, ja et dic que sí perquè el Govern d'en Jordi Pujol va ajudar i molt;...”

(Joan Solana, annex 1, p.30)

“Hi havia un problema polític en el qual com que els Jocs Olímpics els portava el Partit Socialista de Catalunya, Convergència que tenia el poder de la Generalitat però no el poder de portar els Jocs Olímpics; que era un tema de Barcelona i aquest moment Barcelona estava governada pels Socialistes però com que la Generalitat de Catalunya estava governada per Convergència, això portava problemes, ja que les decisions eren sempre de Barcelona que era l'amo dels Jocs, per tant, el Partit Socialista va col·laborar amb la subseu de Banyoles. L'aportació que va fer la Generalitat de Catalunya per la subseu de Banyoles, va ser resoldre i organitzar el problema de la Draga, fa la Vila Olímpica i fa l'autovia de Girona-Banyoles.

Aquesta és l'aportació que fa la Generalitat de Catalunya a la ciutat de Banyoles, i és una aportació política, ja que com que no pot fer res a Barcelona, fa l'aportació a Banyoles i fa la Vila Olímpica”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.39)

L'únic partit polític que era contrari a pràcticament tot el que tenia a veure amb els Jocs Olímpics era ERC però com que en aquell moment només tenia dos regidors la seva força va ser molt minsa.

“Una altra cosa van ser altres partits com per exemple ER, al contrari no va ajudar gens. Hi ha testimonis de l'època que demostren que ER era contrària a pràcticament tot el que tenia a veure amb els Jocs Olímpics de Banyoles i per tant en aquell moment només tenien dos regidors i això feia que tinguessin una força pràcticament insignificant”.

(Joan Solana, annex 1, p.31)

Categoria de dades olímpiques

Referent aquesta categoria, es pot afirmar que Banyoles va ser subseu i no seu olímpica i que les subseus les va crear Pasqual Maragall.

“De seu olímpica només n'hi ha una; que és Barcelona. A cada Jocs Olímpics només hi ha una seu, que no és ni una nació ni un estat, sinó que és una ciutat i en aquest cas és Barcelona. Va ser en Pasqual Maragall que es va inventar aquesta idea de subseu, per escampar per tot Catalunya els beneficis dels Jocs Olímpics”.

(Joan Solana, annex 1, p.31)

“En aquest sentit s'ha de dir que quan es plantegen els Jocs Olímpics de Barcelona, es fa efectivament una idea de que els Jocs no només són de Barcelona, sinó que són de Catalunya. Una idea claríssima des del Comitè Olímpic en que la gent de Banyoles, sobretot del Club Natació Banyoles, hi tenia molt bona relació, era que en els llocs a on hi havia hagut una bona tradició esportiva, els Jocs es traslladaven de Barcelona a aquell lloc”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.37)

També podem afirmar que Banyoles es va quedar el rem i Castelldefels el piragüisme sense crear rivalitats entre les dues subseus.

“És a dir, Banyoles optava a rem i piragüisme per facilitar-li a Barcelona tota l'organització perquè Banyoles ja ho tenia. Si podíem organitzar el rem també podíem organitzar el piragüisme però amb el mateix criteri que el Pasqual Maragall havia decidit que els Jocs Olímpics de Barcelona havien de beneficiar a Banyoles, Banyoles va entendre que amb els Jocs Olímpics que beneficiaven Barcelona i Banyoles també podien beneficiar Castelldefels i Castelldefels hi volia apostar. I aleshores en comptes d'un beneficiari ni van haver dos, tot i que no es poden comparar les inversions de les dues subseus”.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

(Joan Solana, annex 1, p.32)

“Tot i que, teòricament els Jocs Olímpics són d’una ciutat, en Maragall va obrir a que els Jocs fossin de tot Catalunya, i jo crec que en aquest sentit es va complir. Com per exemple: el piragüisme d’aigües braves a la Seu d’Urgell, el rem a l’Estany de Banyoles...”

(Jeroni Moner, annex 2, p.37)

També en aquesta categoria es demostra que es van complir sense problemes les condicions de la Carta Olímpica i l’antiga tradició remera banyolina.

“Les condicions de la Carta Olímpica eren molt fàcils de complir.(...) Aleshores nosaltres vam afegir el que ens demanaven. El que ens demanaven era la pista, que ja la teníem i després nosaltres vam afegir el Club Natació Banyoles com a centre logístic, tot el Parc de la Draga i el pavelló es van convertir en centre d’operacions i vam afegir la Vila Olímpica i després vam posar l’experiència de l’organització de competicions d’alt nivell mundial .

Per tant els requisits de la Carta Olímpica que eren fonamentalment esportius, nosaltres hi vam afegir a més a més elements d’ordre logístic i d’equipament i és per això que no només vam rebre el vistiplau de la FISA sinó també la felicitació inicial de la FISA pel projecte que havíem presentat”.

(Joan Solana, annex 1, p.33)

“La primera lògicament d’ordre esportiu; el rem a Banyoles té una història que en aquest moment deu tenir 70 o 80 anys i el Club Natació Banyoles havia fet una aposta molt sòlida i s’havia convertit en el punt de referència del rem a Espanya i Europa. No oblidem que durant uns anys, una persona que es deia Pedro Hebreu, va crear un centre de rem específic aquí a Banyoles que va portar remers de tot Espanya cap aquí a formar-se amb formació acadèmica inclosa i que això va convertir el Club Natació Banyoles en el primer o segon, depenent dels anys, club de rem d’Espanya. Aleshores si hi havia un punt de referència proper a Barcelona que tingués com argument el rem era Banyoles (...). Banyoles va posar al damunt de la taula una inversió de 17.000.000.000 pessetes que només “exigia” que Barcelona ens fes confiança i ens assignés ser subseu de rem...”

(Joan Solana, annex 1, p.31)

“Una idea claríssima des de el Comitè Olímpic en que la gent de Banyoles, sobretot del Club Natació Banyoles i tenia molt bona relació, era que en els llocs a on hi havia hagut una bona tradició esportiva, els Jocs es traslladaven de Barcelona aquell lloc”.

“Des de el punt de vista urbanístic, tot això són conseqüència de la decisió de fer els Jocs a Banyoles però el tema clau es com s’aconsegueix que Banyoles sigui seu olímpica i això és complicat de saber, com s’aconsegueix que Banyoles sigui subseu olímpica. Des d’un punt de vista molt extern, sigui per l’estany, per la certa tradició esportiva,... però en definitiva tot va ser una qüestió de política esportiva”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.37 i 39)

Categoria de dades econòmiques

Aquesta categoria ens demostra que van fer falta sis mesos de negociació per aconseguir el finançament olímpic així com quines van ser les entitats col·laboradores.

“Després de sis mesos de negociació vam aconseguir un compromís d’inversió de 17.000.000.000 de pessetes, a on els que és van portar més bé van ser: la Generalitat de Catalunya, el Govern Central, la Diputació de Girona i el mateix COOB. Per què ens fem una idea aconseguir això va representar que Banyoles rebia aquesta inversió de 17.000.000.000 quan fer els Jocs només se n’haurien hagut de gastar 200 per fer la pista de rem (...). Va costar això, 6 mesos de negociació per anar convencent a la part del COOB que ens donessin suport per tal de que tot es pogués fer amb l’argument que si ho fèiem d’aquesta manera aconseguien una millor subseu de rem i per tant sumàvem punts a que Barcelona pogués ser considerada la millor seu olímpica d’aquell moment, i el rem a Banyoles hi va ajudar especialment”.

(Joan Solana, annex 1, p.33-34)

“Les ajudes econòmiques procedien bàsicament de la Generalitat de Catalunya, el Govern Central, la Diputació de Girona i el mateix COOB.

Econòmicament, també hi van col·laborar altres entitats, que eren: Seat, Mito i CocaCola”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.40-41)

Categoria de dades turístiques

En aquesta categoria es pot veure que Banyoles no ha estat una ciutat amb vocació hotelera i l’aposta hotelera va anar dirigida sobretot a la perifèria: Besalú, Figueres, Girona, Barcelona i una mica a Banyoles.

“A veure, també els hotels de Banyoles es varen implicar i van fer millores, lògicament. Hi va haver millores a l’Ast, al Mirallac,... però aquesta també era la clau, Banyoles no té vocació turística i mai n’ha tingut (...). Tothom veia que Banyoles no tenia vocació hotelera (...). Per tant podríem dir que l’impuls olímpic és posterior i per tant si Banyoles no té vocació olímpica però té la possibilitat d’organitzar uns Jocs, que fem? Doncs seguir el criteri de Barcelona i dir escampem. Besalú té més vocació turística que Banyoles, sí, doncs que fessin inversions a Besalú, que les fessin a Figueres, que les fessin a Girona i la gent es va allotjar a Besalú, a Figueres, a Girona o inclús a Barcelona i alguns lògicament també a Banyoles...”.

(Joan Solana, annex 1, p.34)

També en aquesta categoria en podem extreure que uns Jocs Olímpics no són un reclam turístic, en canvi sí que són ocasions úniques per a reformar una ciutat a nivell urbanístic.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

“Els Jocs Olímpics no són un reclam turístic sinó que són una ocasió única per alguns llocs, per fer inversions que mai no es podrien fer en una ciutat com Banyoles (...). Ara bé, dit això no cal fer cap inversió perquè després Banyoles sigui coneguda, perquè cada dia de la primera setmana, els Jocs Olímpics obrien amb el meravellós paisatge de l'estany i els espectadors eren miler de milions; per tant la campanya ja ens la feien, i la veritat és que després dels Jocs, Banyoles va notar més que els turistes; els visitants”.

(Joan Solana, annex 1, p.34-35)

Categoria de dades urbanístiques

Aquesta categoria ens demostra el gran canvi urbanístic que va fer la ciutat arrel dels Jocs Olímpics, sobretot amb la construcció de la vila olímpica, la restauració de la ciutat, la construcció de nous equipaments esportius i culturals i la construcció d'infraestructures com la variant i l'autovia de Girona.

“Els aspectes urbanístics es van imposar urbanísticament, una mica des de fora. Es va aprofitar aquest moment dels Jocs per aconseguir el que amb tants anys Banyoles no havia obtingut(...). La resposta és clara. No hi ha una qüestió urbanística però si que el tema dels Jocs podia comportar un avanç urbanístic que era molt difícil d'aconseguir sense els Jocs “.

“Lligat amb això, per exemple tota la variant de Banyoles cap Olot i l'autovia; són estructures que sense els Jocs Olímpics no s'haguessin fet, no existirien ni avui”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.38 i 39)

“Després, Banyoles va presentar un projecte a Barcelona molt i molt sòlid, molt i molt atractiu que feia que Banyoles pogués absorbir una inversió de 17.000.000.000. de pessetes. És a dir, si Banyoles era subseu olímpica és feia l'autovia (Banyoles-Girona) de quatre carrils, es feia la variant de Banyoles, es feia la Vila Olímpica, s'asfaltava el C/Mossèn Constants, s'obria el C/de la Sardana, es renovava el Passeig de la Puda, es feia el pavelló, es renovava el Club Natació Banyoles i també es va aprofitar per fer el Teatre Municipal i l'aparcament de la Plaça de la Rodes”.

(Joan Solana, annex 1, p.32)

Categoria de dades de la valoració personal de l'impacte dels Jocs

En aquesta categoria s'observa el record positiu que tenen els tres enquestats de l'experiència olímpica de Banyoles.

“Banyoles va millorar però podria haver millorat molt més; ja que hi va haver algunes zones que van quedar penjades.

Per mi, el que va millorar més va ser l'estany i el seu entorn.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

En definitiva, penso que va millorar però, que encara té molta feina per fer”.

(Jeroni Moner, annex 2, p.41)

“Les Olimpíades em van permetre conèixer gent molt intel·ligent de tot arreu, em van permetre treballar amb un equip amb gent de Banyoles esplèndida, és a dir, la gent de Banyoles va col·laborar de manera extraordinària, per exemple: els comerciant van gestionar les botigues de la Vila Olímpica però també, vam tenir aquest equip que va redactar “Banyoles, a l’ombra dels JJ.OO 92” que van ser en certa manera l’ànima de la projecció; per tant del que es tractava és de fer les coses el màxim de ben fetes.

Jo penso que els Jocs van anar molt bé per la ciutat, penso que encara se’n pot gaudir i per tant, tot el que té a veure amb els Jocs Olímpics des de el meu punt de vista, és una experiència positiva pel meu pas per l’ajuntament”.

(Joan Solana, annex 1, p.35)

“-Es van complir les teves expectatives olímpiques un cop hi vas haver participat?

Sí que es van complir.

-Tornaries a participar com a voluntària en un altre esdeveniment esportiu?

I tant. “

(Marta Padrès, annex 3, p.43)

Categoria “d’altres” dades

En aquesta categoria es demostra que Banyoles ja havia tingut oportunitat d’organitzar altres campionats mundials però no hi ha cap fet més important per una ciutat que la celebració d’uns Jocs Olímpics. En aquest apartat també s’explica la reacció dels banyolins i banyolines davant d’aquest fet.

“Tant important, sí, perquè no hi ha res més important que uns Jocs Olímpics. Banyoles ja havia tingut l’oportunitat d’organitzar un Campionat del Món d’Esquí Nàutic l’any 1972 i després també havia organitzat algun Campionat d’Europa i aquest Match Sènior del 1985 que va ser molt important per guanyar credibilitat però, ara bé, no té res a veure amb la dimensió d’uns Jocs”.

(Joan Solana, annex 1, p.36)

“Amb tota la lògica del món, és a dir, amb les obres [els veïns estaven] enfadats (...). Després, jo penso que la gent de Banyoles s’ha convençut de que els Jocs varen representar una oportunitat de canvi espectacular per aquesta ciutat i també, jo penso que hores d’ara tothom que ho va viure confirma o bé reconeix que van ser uns moments molt fecunds per viure’ls i després també, pel que ha quedat després”.

(Joan Solana, annex 1, p.36)

4.2. Resultats sobre vivència com a voluntària olímpica

(Vegeu annex 3 i 4, p. 42-45)

La meva experiència com a voluntària en la Copa del Món de Rem celebrada a Banyoles va ser una mica decebedora.

En primer lloc vaig trobar que la organització era deficient ja que quan em vaig anar a inscriure em van assignar un lloc per cada dia i quan vaig arribar-hi ningú sabia quin era el meu lloc. En canvi la Marta (voluntària Olímpica 92) estava encantada amb l'organització.

En segon lloc la indumentària que em van donar era molt pobre comparada amb la de les Olimpíades 92. El meu uniforme constava d'una camiseta i una gorra mentre que l'uniforma olímpic constava d'un vestit jaqueta, un "bolso", sabates, moltes camisetes i com que ella va tenir l'honor de portar la torxa olímpica també li van regalar un conjunt esportiu, esportives i mitjons.

En tercer lloc vull dir que no vaig rebre cap tipus de formació ni d'informació prèvia al campionat, en canvi als voluntaris olímpics van rebre formació quinze dies abans dels Jocs Olímpics que consistia en explicar-los-hi les classes de bots, quins equips competirien, paraules típiques de cada idioma i quines serien les seves activitats diàries.

En quart lloc vull dir que no hi havia massa voluntaris que tinguessin la meva edat (16-17 anys), eren més petits o molt més grans.

En cinquè lloc, voldria dir que no hi ha comparació possible entre unes Olimpíades i una Copa del Món de Rem. Del que sí que vaig gaudir va ser de viure les finals, ja que jo estava a l'arribada, contemplant l'estany des de la zona nord i vaig sentir de la vora la il·lusió dels campions.

Per acabar vull dir que em va agradar molt que una Copa del Món no repercutís en la vida diària dels banyolins i banyolines perquè durant aquells dies la gent podia continuar fent la volta a l'estany, de sobte et trobaves en mig d'un Campionat Mundial, se'n podia gaudir de forma gratuïta, i tot seguit continuar passejant. Penso que aquest fet és admirable per part de l'organització i agradable per la gent de Banyoles, així com per l'estany que en cap moment s'ha danyat el seu entorn natural. Tots aquests avantatges ja van ser creats per les Olimpíades del 92, i avui encara es conserven.

5.CONCLUSIONS

Un cop vistos i analitzats els resultats, és el moment de treure'n les conclusions d'aquest treball de recerca que expliquen les raons per les quals Banyoles fou subseu olímpica.

En primer lloc vull destacar la idea de Pasqual Maragall, en aquells anys alcalde de Barcelona, que els Jocs Olímpics beneficiessin a tot Catalunya. Ell va inventar la idea de les subseus. Per tant, sense aquesta idea no hagués estat possible que Banyoles hagués estat subseu ja que tot hagués quedat centralitzat a Barcelona.

En segon lloc, l'estany. Banyoles ja tenia la pista quasi preparada de manera natural. No calien gaires obres per adaptar-la a la competició olímpica. Per tant, l'estany també va jugar un punt a favor de la decisió olímpica.

En tercer lloc, la gran tradició esportiva banyolina. Fou l'any 1886 que ja s'hi van celebrar les primeres regates, encara que de caràcter festiu. Això ens indica que a Banyoles es practica el rem des de fa molts anys.

En quart lloc, la bona entesa entre els governants de Banyoles, Barcelona i el Govern de la Generalitat. Aquest també és un punt molt important que ajuda a entendre la decisió per la qual Banyoles fos escollida.

En cinquè i últim lloc, el gran entusiasme i intel·ligència de la gent que des de els seus diferents àmbits professionals va tirar endavant el Projecte Preolímpic banyolí. Sense aquesta gent tan interessada en treure profit d'unes Olimpíades per tal de beneficiar la ciutat i l'estany de Banyoles no hauria estat possible l'elecció de subseu.

Per tant, a la conclusió final que he arribat és que Banyoles va ser escollida subseu olímpica gràcies a la suma de tots aquests factors explicats prèviament. M'he adonat que calen forces provinents de molts llocs per arribar a ser subseu olímpica i que Banyoles en aquells anys les tenia pràcticament totes; en canvi, la força contrària, l'oposició política, era molt pobre.

Fent aquest treball de recerca m'he adonat de com un costum, una cosa que pràcticament he vist tota la vida, que en aquest cas és l'estany i la pràctica d'esports al seu voltant, de sobte, es torna un fet insòlit i em pica la curiositat d'anar endarrere, de cercar informació sobre la història esportiva de la ciutat i intentar esbrinar per què va ser escollida subseu per unes Olimpíades.

És la primera vegada que faig un treball de recerca i no és pas senzill fer-lo ben fet. Sort que com diu la dita: "el que busca, troba" i es cercant que he anat fent camí cap

als meus resultats. Pel camí m'he perdut varies vegades, m'he aturat i sempre he trobat algú o alguna cosa que m'han animat a continuar. Han estat les lectures, el meu tutor, la meva mare, els meus companys, els entrevistats i tota la gent nova que he conegut fent la recerca, des del bibliotecari fins a una investigadora professional que em va ensenyar la diferència entre un treball de recerca qualitatiu i un de quantitatiu. Penso que és important conèixer aquesta diferència sobretot a l'hora de redactar el treball perquè en una recerca qualitativa com la meva, no cal recollir una mostra molt àmplia -en el meu cas moltes entrevistes- ja que per mi la generalització de moltes realitats no ha estat mai el meu objectiu. El que realment he buscat han estat persones molt representatives d'aquella època les quals van ocupar càrrecs importants en el Projecte Preolímpic i aquestes són les que m'han portat als meus resultats.

La proposta que faig per una recerca futura sobre el tema olímpic banyolí és saber l'opinió de la gent que estava a l'oposició del Projecte Preolímpic així com la opinió dels banyolins i banyolines que hi estaven en contra, ja que aquest punt l'he tocat molt poc en el meu treball i pensant-ho bé, aquesta és una autocrítica que em faig al final del meu treball perquè crec que sense autocrítica no hi ha millora.

6.BIBLIOGRAFIA

Llibres

BURRIEL, J. Carles, CARRANZA, Marta i FLAQUÉ, Lúdia. *Els Jocs olímpics*. Editorial Graó. Barcelona, 1986.

CAMPS PRAT, Jordi. *Més enllà dels anells: política, gegantisme, comercialització, corrupció, dopatge i discriminació en els Jocs Olímpics*. Cossetània Edicions. Col·lecció fora de joc-4. Juny del 2008.

COC. Comitè Olímpic de Catalunya. *Catalunya i l'olimpisme: Esport, identitat i jocs olímpics (1986-2002)*. Catalunya, 2006.

Comitè Organitzador dels Jocs de la XXV olimpíada Barcelona 1992. *Barcelona '92*. Guia. Edició 1991. COOB'92

DOMINGO, Xavier. *Els Jocs Olímpics*. Editorial Barcanova. 1992.

FERRER, Jordi. *El balanç dels Jocs*. Ligh Gràfiques, S.L. Girona, 2002.

HERNÁNDEZ, Pere (et.al.). *Banyoles al costat de Barcelona*. Oficina de Banyoles, 1992.

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Edicions 62. Segona Edició. Barcelona, 2007.

MONER, Jeroni (et.al.). *Banyoles, a l'ombra dels JJ.OO 92*. Edicions periòdiques de les comarques, S.A. Girona, 1987.

RÍOS, Joaquín (et.al.). *El treball de recerca*. Rosa Sensat 65. Febrer, 2008.

RODRÍGUEZ, Juan. *Historia del deporte*. INDE publicacions. 2a edició. Octubre, 2000.

ROVIRA, Àlex. *La bona Vida*. Ara llibres. Novembre de 2008.

SALAMANCA CASTRO, Ana Belén i MARTÍN-CRESPO BLANCO, Cristina. *Nure Investigación*, nº 23,26,27,28,32,38,39,42. Marzo-Abril 06,07,08,09.

SENTÍS, Carles. *Ara, Barcelona*. KETRES Editora. Oficina olímpics de Barcelona, 1986.

Vídeos

Clara films S.A. "Banyoles al costat de Barcelona". Equip de producció i realització. Versió castellana. Agost 1989.

Llocs web

LÓPEZ OLLER, Joffre i SAURÍ SALA, Enric. Disponibles des de Internet en: <http://olympicstudies.uab.es>. (Consulta 13-02-09).

ANNEXOS

Annex 1

Entrevista al Sr. Joan Solana

Nom i cognoms: *Joan Solana i Figueras*

Professió: *Professor*

Categoria laboral: *Funcionari*

Centre: *IES Pere Alsius de Banyoles*

Població: *Banyoles*

Forma de contacte: *Per telèfon i també per correu electrònic*

Lloc de l'entrevista: *A casa seva*

Data de l'entrevista: *10/08/09*

Entrevistadora: *Júlia Forn Oliveras*

Objectiu de l'entrevista: *conèixer a fons la situació política d'una època preolímpica a Banyoles*

Qüestions polítiques:

- En quin període va estar vostè dintre l'ajuntament? Quina era la seva funció?

Vaig entrar-hi el 1983 i vaig acabar el 2003.

La meua funció va anar variant; és a dir el 83 jo vaig entrar-hi i vaig assumir la responsabilitat de Regidor de Cultura fins al 85. El 85 vaig començar assumir activitats lligades amb el Projecte Olímpic fins al 87 i a partir del 87 vaig assumir la direcció política del Projecte Olímpic inclosa la responsabilitat de Conseller Delegat de PROSOLBA (societat municipal que es va constituir per desenvolupar tots els projectes olímpics a Banyoles amb l'ajuda d'INCASOL). El 91 assumeixo l'alcaldia i del 91 al 99 en sóc alcalde. Després el 99 guanyen uns altres i faig els últims quatre anys de regidor.

-Com es deia el seu partit polític? i l'opositor?

Em vaig presentar amb diferents partits. El 83 ens vam presentar amb el Partit Socialista de Catalunya i a partir del 85, que coincideix amb l'impuls olímpic creem una cosa que es va dir Plataforma Progressista i va ser amb aquesta Plataforma que ens vam anar presentant i vam anar guanyant totes les eleccions següents.

Podríem dir que el partit més gran de l'oposició quan jo vaig estar en el Govern era Convergència però dic depèn, perquè quan jo vaig entrar el 83 l'alcalde era en Pere Hernández i per tant Convergència governava i nosaltres vam col·laborar amb Convergència i en aquell moment l'oposició quasi no existia perquè tots els partits col·laboraven amb el Govern. Després quan jo vaig guanyar les eleccions el 87; Convergència va pactar amb el Partit Popular i va obtenir l'alcaldia i després es va produir aquesta situació tant curiosa de que Convergència i el Partit Popular governaven i nosaltres, els de la Plataforma que havíem guanyat les eleccions però que no governàvem, vam passar a dirigir el Projecte Olímpic. Per tant podríem dir que hi havia un Ajuntament dirigit per Convergència i una oficina i una societat olímpica dirigida per nosaltres. Del 91 al 99 l'oposició més important va ser Convergència i altre cop el 99 guanyem les eleccions nosaltres però pacten ER i Unió Democràtica i aquest pacte fa que Convergència i nosaltres estiguem a l'oposició.

- Entrava dins el vostre projecte de govern que Banyoles fos subseu olímpica?

Sí, del tot.

A veure, el 83 podríem dir que teníem una aspiració molt vaga i molt llunyana sense oblidar que quan ja es parlava de que Barcelona podria ser seu olímpica, ja també en aquell moment es plantejava la possibilitat de que Banyoles fos subseu olímpica de rem i piragüisme; per tant el fet de que Banyoles fos subseu olímpica ja es respirava des de que Barcelona pretenia organitzar uns Jocs. Però el 83, les coses anaven com molt difoses encara. Ara bé, el 85 nosaltres ja tenim informacions, perquè la meua relació amb en Pasqual Maragall va ser molt intensa, ja tenim informacions de que Barcelona jugaria fort amb els Jocs Olímpics del 92 i a partir del 85 nosaltres vam dirigir tots els nostres esforços i tots els nostres programes a aconseguir que els Jocs Olímpics portessin el màxim benefici possible a la nostra ciutat, a més a més de que si celebrassin les proves de rem o de piragüisme; però el més important era que els Jocs fossin l'excusa perquè aquesta ciutat fes un canvi absolutament radical des de un punt de vista bàsicament urbanístic i esportiu. Per tant, des del 85 tots els nostres esforços fins al 92 i després del 92 van tenir a veure amb els programes olímpics.

- El partit opositor va ajudar a tirar endavant el projecte olímpic? Per què?

A veure, si parlem de Convergència, sí. Quan l'oposició va ser Convergència van ajudar, però sobretot va ajudar el President en Jordi Pujol, diríem que va ajudar més Convergència a nivell de Catalunya que no pas a nivell de Banyoles. Per tan, si em preguntes si Convergència va ajudar, ja et dic que sí perquè el Govern d'en Jordi Pujol

va ajudar i molt; sobretot el seu Director General d'esports anomenat Vilaseca, va ser una persona que va fer una feina molt ben feta i a més a més també va ajudar molt el Director General d'urbanisme que es deia Joan Antoni Solans que va ser el que ens va portar aquí a Banyoles una persona meravellosa que per desgràcia ja es morta que es deia Gustau Roca i que és gràcies a ell que es va fer la Vila Olímpica, el Parc de la Draga i el pavelló.

Una altra cosa van ser altres partits com per exemple ER, al contrari no va ajudar gens. Hi ha testimonis de l'època que demostren que ER era contrària a pràcticament tot el que tenia a veure amb els Jocs Olímpics de Banyoles i per tant en aquell moment només tenien dos regidors i això feia que tinguessin una força pràcticament insignificant.

Qüestions olímpiques:

-Banyoles va ser seu o subseu olímpica?

De seu olímpica només n'hi ha una; que és Barcelona. A cada Jocs Olímpics només hi ha una seu, que no és ni una nació ni un estat, sinó que és una ciutat i en aquest cas és Barcelona. Va ser en Pasqual Maragall que es va inventar aquesta idea de subseu, per escampar per tot Catalunya els beneficis dels Jocs Olímpics.

-Quines altres ciutats catalanes varen presentar la candidatura per arribar a ser subseu olímpica de rem?

No van presentar candidatura; l'única candidatura en ferm va ser la nostra. El que passa que com que nosaltres vam apostar pel rem i el piragüisme, si que podríem dir que vam tenir uns opositors que van ser Castelldefels, que al final jo penso que amb molt bon criteri van fer un canal artificial de 1000m a Castelldefels i es van endur el piragüisme però, Banyoles es va quedar amb el rem, que dels dos esports era el més emblemàtic i el que obria cada dia de la primera setmana dels Jocs Olímpics la porta de les televisions de tot el món.

-Per què creu que Banyoles va ser escollida subseu olímpica?

Bàsicament per dues raons. La primera lògicament d'ordre esportiu; el rem a Banyoles té una història que en aquest moment deu tenir 70 o 80 anys i el Club Natació Banyoles havia fet una aposta molt sòlida i s'havia convertit amb el punt de referència del rem a Espanya i Europa. No oblidem que durant uns anys, una persona que és deia Pedro Hebreu, va crear un centre de rem específic aquí a Banyoles que va portar remers de tot Espanya cap aquí a formar-se amb formació acadèmica inclosa i que això va

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

convertit el Club Natació Banyoles amb el primer o segon, depenent dels anys, club de rem d' Espanya. Aleshores si hi havia un punt de referència proper a Barcelona que tingués com argument el rem era Banyoles.

Després, Banyoles va presentar un projecte a Barcelona molt i molt sòlid, molt i molt atractiu que feia que Banyoles pogués absorbir una inversió de 17.000.000.000. de pessetes. És a dir, si Banyoles era subseu olímpica és feia l'autovia (Banyoles-Girona) de quatre carrils, es feia la variant de Banyoles, es feia la Vila Olímpics, s'asfaltava el C/Mossèn Constants, s'obria el C/de la Sardana, es renovava el Passeig de la Puda, es feia el pavelló, es renovava el Club Natació Banyoles i també es va aprofitar per fer el Teatre Municipal i l'aparcament de la Plaça de la Rodes.

Banyoles va posar al damunt de la taula una inversió de 17.000.000.000. que només "exigia" que Barcelona ens fes confiança i ens assignés ser subseu de rem. Nosaltres teníem molt bona relació amb la FISA i de mica en mica vam anar guanyant punts com a subseu, i jo penso que després de Barcelona vam ser la subseu amb més inversió i això es va poder produir perquè en el projecte inicial aquesta inversió ja es contemplava i anava de bracet del prestigi del rem que ja tenia Banyoles.

-Quines dificultats importants van aparèixer abans de la designació de Banyoles?

Cap. Va ser tot molt fluït.

En Pasqual Maragall es va portar molt bé i el Miquel Anton Abat que va ser el director del COOB també ho va tenir molt clar i no hi va haver més dificultats que les de elaborar el projecte; però això ens venia molt de gust fer-ho, ja que era un plaer perquè estaves treballant per un benefici impensable per Banyoles.

-Per què al final Banyoles va ser subseu olímpica de rem i Castelldefels de piragüisme?

És a dir, Banyoles optava per el rem i piragüisme per facilitar-li a Barcelona tota l'organització perquè Banyoles ja ho tenia. Si podíem organitzar el rem també podíem organitzar el piragüisme però amb el mateix criteri que el Pasqual Maragall havia decidit que els Jocs Olímpics de Barcelona havien de beneficiar a Banyoles, Banyoles va entendre que amb els Jocs Olímpics que beneficiaven Barcelona i Banyoles també podien beneficiar Castelldefels i Castelldefels i volia apostar. I aleshores en comptes d'un beneficiari ni van haver dos, tot i que no es poden comparar les inversions de les dues subseus.

-Quina competència hi va haver entre les dues ciutats candidates?

Cap, al contrària, hi va haver col·laboració.

-Quines eren les condicions de la Carta Olímpica?

Les condicions de la Carta Olímpica eren molt fàcils de complir.

El problema que tenia Banyoles es resumeix d'una manera molt senzilla: és que si Banyoles no ens posàvem les piles aquí ens podien venir a fer les competicions de rem perquè la pista ja existia i per tant els Jocs podien ser un circ que podien arribar, podien deixar-nos la brutícia i marxar, per això ens vam posar les piles perquè una oportunitat com aquesta només passa un cop a la vida i Banyoles l'havia d'aprofitar.

Aleshores nosaltres vam afegir el que ens demanaven. El que ens demanaven era la pista, que ja la teníem i després nosaltres vam afegir el Club Natació Banyoles com a centre logístic, tot el Parc de la Draga i el pavelló es van convertir en centre d'operacions i vam afegir la Vila Olímpica i després vam posar l'experiència de l'organització de competicions d'alt nivell mundial.

Per tant els requisits de la Carta Olímpica que eren fonamentalment esportius, nosaltres i vam afegir a més a més elements d'ordre logístic i d'equipament i és per això que no només vam rebre el vistiplau de la FISA sinó també la felicitació inicial de la FISA pel projecte que havíem presentat.

Qüestions econòmiques:

-El finançament de les infraestructures banyolines dels espais públics i de la Vila Olímpica per part del COOB, van arribar amb facilitat?

Sí.

Després de sis mesos de negociació vam aconseguir un compromís d'inversió de 17.000.000.000. de pessetes, a on els que és van portar més bé van ser: la Generalitat de Catalunya, el Govern Central, la Diputació de Girona i el mateix COOB. Per què ens fem una idea aconseguir això, va representar que Banyoles rebia aquesta inversió de 17.000.000.000 quan fer els Jocs només se'n haurien hagut de gastar 200 per fer la pista de rem.

Dels 17.000.000.000, Banyoles només en va haver de portar 2.400 que són molts però comparat amb els 17.000.000.000 és aproximadament un 15%, és a dir, el 85% de d'inversió va venir de fora i això és el que va permetre fer que Banyoles fes el salt esportiu, urbanístic,... que va fer.

Va costar això, 6 mesos de negociació per anar convencent a la part del COOB que ens donessin suport per tal de que tot es pogués fer amb l'argument que si ho fèiem d'aquesta manera aconseguíem una millor subseu de rem i per tant sumàvem punt a que

Barcelona pogués ser considerada la millor seu olímpica d'aquell moment, i el rem a Banyoles i va ajudar especialment.

-Econòmicament, quines entitats van col·laborar?

Les entitats que hi van col·laborar van ser: CocaCola, Seat i Mito.

Qüestions turístiques:

- Jo he consultat el llibre “Banyoles a l’ombra dels JJ.OO 92” que és un estudi sobre la situació que es trobava Banyoles l’any 1985, on vaig poder observar entre altres coses que la capacitat hotelera era insuficient en aquella època, quina reestructuració hotelera es va preveure?

Cap.

A veure, també els hotels de Banyoles es varen implicar i van fer millores, lògicament. Hi va haver millores a l’Ast, al Mirallac,... però aquesta també era la clau, Banyoles no té vocació turística i mai n’ha tingut. La prova es que l’únic projecte que va caure dels projectes olímpics va ser el projecte de fer un Hotel de cinc estrelles al final de la Vila Olímpic i aquest hotel no es va fer mai perquè cap cadena hotelera el va voler fer. Tampoc per aquelles dates ningú va voler fer el Balneari de la Puda; convertir-lo en un gran balneari.

Tothom veia que Banyoles no tenia vocació hotelera. A veure els Jocs no tenen benefici turístic al mateix any dels Jocs perquè aquell mateix any dels Jocs realment hi ha molts inconvenients per tothom, per tant podríem dir que l’impuls olímpic és posterior i per tant si Banyoles no té vocació olímpica però té la possibilitat d’organitzar uns Jocs, que fem? Doncs seguir el criteri de Barcelona i dir escampem. Besalú té més vocació turística que Banyoles, sí, doncs que fessin inversions a Besalú, que les fessin a Figueres, que les fessin a Girona i la gent es va allotjar a Besalú, a Figueres, a Girona o inclús a Barcelona i alguns lògicament també a Banyoles. Però si la ciutat de Banyoles no vol fer una aposta turística, no la pot fer l’ajuntament ni la Generalitat ni ningú per ella, per tant si Banyoles continua sent una ciutat industrial i comercial doncs en aquell moment, l’afecte de Banyoles va beneficiar hotels de la perifèria de Banyoles.

- Es va fer una campanya preolímpica per atraure més turisme a la ciutat?

Els Jocs Olímpics no són un reclam turístic sinó que són una ocasió única per alguns llocs, per fer inversions que mai no es podrien fer en una ciutat com Banyoles. Mai no pot tenir un pavelló com el que té, o un edifici com el Club Natació Banyoles o un Parc

de la Draga de 220m²,... Aquest és el veritable benefici dels Jocs, és a dir, les inversions en carreteres, en variants, en vies urbanes,... Jo penso que sinó i haguessin hagut els Jocs el C/ Mossèn Constants encara no estaria urbanitzat i el C/ de la Sardana encara no s'hauria obert.

Ara bé, dit això no cal fer cap inversió perquè després Banyoles sigui coneguda, perquè cada dia de la primera setmana, els Jocs Olímpics obrien amb el meravellós paisatge de l'estany i els espectadors eren miler de milions; per tant la campanya ja ens la feien, i la veritat és que després dels Jocs, Banyoles va notar més que els turistes; els visitants.

Qüestions de la valoració personal de l'impacte dels Jocs:

-Té un bon record de la seva època com alcalde de Banyoles durant les olimpíades?

Sí.

A veure, les Olimpíades em van permetre conèixer gent molt intel·ligent de tot arreu, em van permetre treballar amb un equip amb gent de Banyoles esplèndida, és a dir, la gent de Banyoles va col·laborar de manera extraordinària, per exemple: els comerciant van gestionar les botigues de la Vila Olímpica però també, vam tenir aquest equip que va redactar "Banyoles, a l'ombra dels JJ.OO 92" que van ser en certa manera l'ànima de la projecció; per tant del que es tractava es de fer les coses el màxim de ben fetes.

Jo penso que els Jocs van anar molt bé per la ciutat, penso que encara se'n pot gaudir i per tant, tot el que té a veure amb els Jocs Olímpics des de el meu punt de vista, és una experiència positiva pel meu pas per l'ajuntament.

-Quin va ser el millor moment per vostè durant les olimpíades?

Sempre era l'emoció de les finals; realment era magnífic veure la competició. Però és clar, donava l'impressió que quan arribaven les finals, Banyoles també arribava a la final i que quan posàvem les medalles als guanyadors, era la ciutat que les posava i en certa manera la ciutat que les rebia. També cal dir que Banyoles ho ha provat tot. L'any abans hi havia hagut un campionat per provar si funcionava o no funcionava la subseu; i vam tenir un temporal molt gros que va tirar totes les tendes per terra i per tant, vam poder fer alguns simulacres heroics per poder provar que la cosa podria funcionar en el cas que hi haguessin alguns daltabaixos. Sobretot, el que més recordo és l'entusiasme de la gent implicada. Hi va haver voluntaris de tot Catalunya que van venir aquí a Banyoles per formar part d'aquest projecte.

Jo penso que va ser un temps únic, encara que va ser molt curt de competició va ser llar d'excursió, de preparació i per tant, de vivència compartida. Va ser un temps magnífic per mi.

Altres:

-Era la primera vegada que es celebrava a Banyoles un fet esportiu tant important?

Tant important, sí, perquè no hi ha fet més important que uns Jocs Olímpics.

Banyoles ja havia tingut l'oportunitat d'organitzar un Campionat del Món d'Esquí Nàutic l'any 1972 i després també havia organitzat algun Campionat d'Europa i aquest Match Sènior del 1985 que va ser molt important per guanyar credibilitat però, ara bé, no té res a veure amb la dimensió d'uns Jocs.

-Els ciutadans banyolins com van reaccionar davant d'aquest fet?

Amb tota la lògica del món, és a dir, amb les obres enfadats. Va haver-hi un dia, un dimecres que van bloquejar tot Banyoles a causa de les obres. Per la ciutadania les obres van ser entre tres o quatre anys de molèsties importants però, va canviar tot a partir del moment que vam començar aparèixer per televisió. Després, jo penso que la gent de Banyoles s'ha convençut de que els Jocs varen representar una oportunitat de canvi espectacular per aquesta ciutat i també, jo penso que hores d'ara tothom que ho va viure confirma o bé reconeix que van ser uns moments molt fecunds per viure'ls i després també, pel que ha quedat després.

Annex 2

Entrevista al Sr. Jeroni Moner

Nom i cognoms: *Jeroni Moner i Codina*

Professió: *Arquitecte i President del Centre d'estudis Comarcals de Banyoles*

Categoria laboral: *Arquitecte superior*

Població: *Banyoles*

Forma de contacte: *Per telèfon*

Lloc de l'entrevista: *Al seu despatx*

Data de l'entrevista: *10/08/09*

Entrevistadora: *Júlia Forn Oliveras*

Objectiu de l'entrevista: *saber si Banyoles a nivell urbanístic complia o tenia una àmplia possibilitat d'arribar a ser subseu olímpic.*

Qüestions urbanístiques:

-Quins són els requisits a nivell urbanístic que ha de tenir una ciutat per ser subseu olímpica?

Això no està definit a cap qüestionari ni es va decidir quan es va reclamar la possibilitat de que Banyoles ho tingués. El més important era l'element pista possible, en aquest cas era molt possible i per tant, des del punt de vista constructiu no calia una gran intervenció per tenir una pista olímpica homologada internacionalment i aleshores, l'altra qüestió que s'afegia aquí, era una certa tradició esportiva de la pràctica del rem. En aquest sentit s'ha de dir que quan es plantegen els Jocs Olímpics de Barcelona, es fa afectiva una idea de que els Jocs, no només són de Barcelona, sinó que són de Catalunya. Una idea claríssima des de el Comitè Olímpic en que la gent de Banyoles, sobretot del Club Natació Banyoles hi tenia molt bona relació, era que en els llocs a on hi havia hagut una bona tradició esportiva, els Jocs es traslladaven de Barcelona a aquell lloc.

Tot i que, teòricament els Jocs Olímpics són d'una ciutat, en Maragall va obrir a que els Jocs fossin de tot Catalunya, i jo crec que en aquest sentit es va complir. Com per exemple: el piragüisme d'aigües braves a la Seu d'Urgell, el rem a l'Estany de Banyoles,...

Tornant a l'inici de la pregunta. Quines són les condicions? Una, que la possibilitat de que les instal·lacions fossin, bones, barates amb una despesa econòmicament baixa i rendibles però que a més a més hi hagués la tradició esportiva d'aquell esport en aquell lloc determinat. Aquest és el tema. No és un tema urbanístic sinó que és un tema fonamentalment d'instal·lació.

Els aspectes urbanístics es van imposar una mica des de fora. Es va aprofitar aquest moment dels Jocs per aconseguir el que amb tants anys Banyoles no havia obtingut.

I d'aquí ve una mica la història d'aquell llibret que havíem fet, que era explicar una mica la realitat banyolina urbanística, de l'estany, paisatgística,... amb una previsió futura per dir: els Jocs poden ajudar a que això vagi per aquest camí o per aquest.

La resposta és clara. No hi ha una qüestió urbanística però sí que el tema dels Jocs podia comportar un avanç urbanístic que era molt difícil d'aconseguir sense els Jocs.

-L'estany va ser respectat ecològicament? Per què?

Jo crec que sí. L'estany es va tocar perquè s'havia de tocar.

Quan s'havia fet una pista de rem una mica abans de l'any 1971, es va fer una espècie de queixal artificial a la banda nord per poder tenir unes dimensions i una sortida de rem adequats.

Quan es va plantejar el tema de la pista de rem olímpica, es va estudiar molt bé topogràficament i es va buscar la manera de que girant el sentit de la pista, es podria acostar molt més l'arribada en una zona a on fos fàcil de muntar unes grades provisionals o alguna cosa d'aquestes i per tant, el que es tractava aleshores, era fer una certa buidada, és a dir, no es va allargar l'estany com moltes vegades s'ha dit, es va fer una buidada lateral en zones d'aiguamolls i tota aquesta zona d'aiguamolls es va reomplir i això va ser una operació artificial. Tots els canvis de l'estany es van aconseguir amb l'excusa de que primer, amb la consecució de que la subseu de rem fos a Banyoles, això era la primera batalla, i a partir d'aquesta batalla, a partir de tenir aquesta força, aleshores aconseguim una sèrie d'elements que són els que donen pas per aconseguir una inversió a l'exterior. Per exemple tot el carril bici des de Casa Nostra fins al Cap de Bou el va pagar el Comitè Olímpic

El 86, quan estem escrivint aquell llibre, estem pensant què pot aportar a nivell urbanístic amb protecció de l'estany, no amb destrucció de l'estany. _

Qüestions olímpiques:

-Quines estructures es van construir a Banyoles, un cop va ser escollida subseu olímpica de rem?

Lligat amb això, per exemple tota la variant de Banyoles cap Olot i l'autovia; són estructures que sense els Jocs Olímpics no s'haguessin fet, no existirien ni avui.

Hi havia un problema polític en el qual com que els Jocs Olímpics els portava el Partit Socialista de Catalunya, Convergència que tenia el poder de la Generalitat però no el poder de portar els Jocs Olímpics; que era un tema de Barcelona i aquest moment Barcelona estava governada pels Socialistes però com que la Generalitat de Catalunya estava governada per Convergència i Unió, això portava problemes, ja que les decisions eren sempre de Barcelona que era l'amo dels Jocs, per tant, el Partit Socialista va col·laborar amb la subseu de Banyoles. L'aportació que va fer la Generalitat de Catalunya per la subseu de Banyoles, va ser resoldre i organitzar el problema de la Draga, fa la Vila Olímpica i fa l'autovia Girona-Banyoles.

Aquesta és l'aportació que fa la Generalitat de Catalunya a la ciutat de Banyoles, i és una aportació política, ja que com que no pot fer res a Barcelona, fa l'aportació a Banyoles i fa la Vila Olímpica.

Aleshores es quan la Generalitat, que tenia el mando urbanístic de Catalunya, es quan pot fer tota l'expropiació de la Draga i construir la Vila Olímpica. Al mateix temps, des de el punt de vista de carreteres, perquè portaven normalment la política territorial i d'obres públiques, decideixen fer una autovia des de la sortida de l'autopista de Girona fins a Banyoles perquè això era el que donava pas des de Barcelona. Això fa que la Generalitat, és a dir, que hi ha un fet polític enfrontat, però amb aquest enfrontament és un resultat positiu perquè es suma, diguéssim al que ja el Comitè Olímpic feia a Banyoles, per tant, ells van dir, nosaltres fem la Vila Olímpica i la van fer. Fins aquell moment aquell barri de la Vila Olímpica, era un barri absolutament desgraciat.

Des de el punt de vista urbanístic, tot això són conseqüència de la decisió de fer els Jocs a Banyoles però el tema clau es com s'aconsegueix que Banyoles sigui seu olímpica i això és complicat de saber, com s'aconsegueix que Banyoles sigui subseu olímpica. Des d'un punt de vista molt extern, sigui per l'estany, per la certa tradició esportiva,... però en definitiva tot va ser una qüestió de política esportiva.

-El COI demana a les ciutats olímpiques unes estructures urbanístiques determinades?

Quines?

El Comitè Organitzador que és el que explica la seva infraestructura general i el seu funcionament i això ho explica uns quants anys abans i aquests anys abans ja havia explicat que el rem es faria a Banyoles.

El COOB, presenta el seu projecte entre sis i vuit anys abans de les Olimpíades, i en aquell moment hi havia mal funcionament local, diguem-ne polític. Els que remenaven i portaven la qüestió d'aconseguir els Jocs, no eren els que governaven, els que governaven a Banyoles van ser seguidistes, lògicament no estaven en contra però qui portava el tema era més des de estaments com el Club Natació Banyoles o fins i tot, gent de l'oposició del partit governant.

Com que tothom estava d'acord amb el resultat obtingut, es va formar aquella espècie d'ajuntament tant estrany en el que Convergència va pactar amb Plataforma i van fer un pacte de govern, en el qual, en Joan Solana portava tot el tema relacionat amb els Jocs.

Aquest pacte dels Jocs no el va aconseguir només l'equip de govern banyolí del moment, sinó gent exterior aquest equip de govern, molt encapçalat sobretot per gent del Club Natació Banyoles.

-El llibre en el qual vostè va participar extensament es va utilitzar com a eina clau per què Banyoles fos escollida subseu olímpica?

Jo penso molt que si però no n'estic segur, perquè el llibre està escrit el 1986 i els Jocs es decideixen vuit anys abans, per tant, penso que segurament ja estava decidit que Banyoles seria subseu de rem l'any 1986.

Aquest llibre va ser utilitzat per la Plataforma Progressista, perquè sabés com estava la ciutat de Banyoles per acollir uns Jocs Olímpics. Planteja una visió de la Banyoles real i històrica i a partir d'aquí, és pogués fer un aprofitament històric, cultural, natural,...

Qüestions econòmiques:

-D' on procedien les ajudes econòmiques?

Les ajudes econòmiques procedien bàsicament de la Generalitat de Catalunya, el Govern Central, la Diputació de Girona i el mateix COOB.

Econòmicament, també hi van col·laborar altres entitats, que eren: Seat, Mito i CocaCola.

-Els banyolins van haver de col·laborar en aquest projecte? De quina manera?

Tothom va haver de col·laborar amb aquest projecte, però tothom de manera diferent. La gent banyolina implicada que es va haver de batallar amb aquest projecte, va ser una minoria, en canvi, els que s'hi van implicar molt, van ser la gent del Club Natació Banyoles i la gent dels dos grups polítics d'aquell moment, que eren: Convergència i Plataforma Progressista.

Qüestions de la valoració personal de l'impacte dels Jocs:

-Ho veia possible de què Banyoles fos escollida subseu olímpica?

Sí, totalment.

-Se'ls va adjudicar a l'equip d'arquitectes de Banyoles l'obra olímpica? O ho van dur a terme altres arquitectes? Se'n sent orgullós d'aquesta obra?

A la Vila Olímpica, es va organitzar un concurs a on hi van participar arquitectes de Banyoles, Girona i també de fora i alguns d'aquests van ser els que van fer l'obra de la Vila Olímpica. Quasi tots els que van fer l'obra de la Vila Olímpica, van ser arquitectes locals. En aquesta obra, jo no hi vaig participar, hi vaig renunciar.

Totes les modificacions entorn de l'estany les dirigeixo jo, conjuntament amb en Josep Riera.

La resta d'obres, les fan arquitectes de fora.

-Vostè com arquitecte creu que la ciutat de Banyoles va millorar amb les olimpíades?

Banyoles va millorar però podria haver millorat molt més; ja que hi va haver algunes zones que van quedar penjades.

Per mi, el que va millorar més va ser l'estany i el seu entorn.

En definitiva, penso que va millorar però, que encara té molta feina per fer.

Annex 3

Entrevista a la Sra. Marta Padrès

Nom i cognoms: *Marta Padrès Serra*

Professió: *Administrativa en el departament d'exportació*

Categoria laboral: *Empresa privada*

Població: *Banyoles*

Forma de contacte: *Per telèfon*

Lloc de l'entrevista: *A casa seva*

Data de l'entrevista: *17/08/09*

Entrevistadora: *Júlia Forn Oliveras*

Objectiu de l'entrevista: *observar i comparar l'experiència d'una voluntària olímpica l'any 1992 amb la meua l'any 2009.*

Qüestions olímpiques:

-Per què et vas fer voluntària olímpica l'any 1992?

Sempre m'han agradat els esports i l'any anterior ja hi havia hagut el Mundial de Rem i també vaig ser voluntària i mira com que ja m'ho vaig passar molt bé, vaig decidir continuar.

-Quina era la teua tasca?

Com que parlo idiomes vaig tenir l'oportunitat d'estar amb un equip. L'equip era Eslovènia.

La meua funció dintre de l'equip era solucionar els problemes de les persones com per exemple si havien perdut una maleta, si no tenien el visat o la acreditació per entrar algun lloc i també els feia de guia turística; un dia els vaig acompanyar a Barcelona.

-Aquesta feina la vas triar tu o té la van assignar?

No me'n recordo, però suposo que quan omplies les dades tu emplenes que t'agradaria fer i també et demanen si parles idiomes i depèn del perfil que tens t'assignen un lloc o un altre.

-Vas dedicar-hi moltes hores?

Cada tarda durant una setmana.

-Va ser estressant la teva tasca, o era relaxada?

No, era relaxada.

-Ho vas trobar ben organitzat o hi havia força caos?

No, no estava tot molt ben organitzat. Bastants dies abans ens van fer un curset a on ens van explicar el manual olímpic i ens ensenyaven per exemple paraules bàsiques en rus.

Estava súper bé!

-Per què creus que serveixen els voluntaris olímpics?

Home, jo penso que és una manera per donar a conèixer la ciutat o el lloc allà on es fan els Jocs Olímpics i ells en certa manera estan compensats en la feina que fan; ja ser que no és gran cosa però t'ho passes bé una estona i coneixes gent.

-Quan de temps van durar les competicions de rem?

Els Jocs Olímpics van durar dues setmanes però aquí Banyoles es van celebrar les proves durant la primera setmana.

-Com és que vas portar l'entorxa? Quin recorregut vas fer?

Això van fer un sorteig davant notari dels voluntaris i a mi em va tocar.

El recorregut que vaig fer van ser 500m, allà a la Republica. No va ser gaire cosa, però va estar bé.

Qüestions de la valoració personal de l'impacte dels Jocs:

-Quants anys tenies quan vas ser voluntària?

Tenia 22 anys.

-Recordes alguna anècdota interessant que et va passar durant aquells dies?

No ser, el que vaig trobar molt divertit era que cada dia aquí a la Vila Olímpica organitzaven coses; per exemple un dia van venir castellers. També el que era molt "xulo" era el menjador que van muntar amb una carpa a on si podia anar a menjar.

-Es van complir les teves expectatives olímpiques un cop hi vas haver participat?

Sí que es van complir.

-Tornaries a participar com a voluntària en un altre esdeveniment esportiu?

I tant.

-Tu, per què creus que Banyoles va ser escollida subseu olímpica?

Home suposo perquè les instal·lacions que teníem complien les condicions que demanava el Comitè Organitzador i per això van decidir-ho.

Annex 4

DIARI PERSONAL DE LA MEVA EXPERIÈNCIA COM A VOLUNTÀRIA EN LA COPA DEL MÓN DE REM

La Copa del Món de Rem ha estat celebrada a l'Estany de Banyoles durant els dies 29, 30 i 31 de maig de l'any 2009 a on hi ha participat esportistes d'arreu del món acompanyats dels seus entrenadors, familiars, directius, voluntaris, equips de salvament com per exemple: bombers, metges, infermeres i els cos de la Guàrdia Civil de busseig així com Mossos d'Esquadra i la Policia Local.

Divendres 29 de maig del 2009

Avui ha estat el meu primer dia com a voluntària en la Copa del Món de Rem a l'estany de Banyoles i he estat a la secció d'informació des de les 15h fins a les 20h amb dues persones més. La nostra tasca ha consistit en donar acreditacions als periodistes, entrenadors, esportistes, tècnics, així com a altres voluntaris. També hem guardat de manera ordenada els resultats que ens han anat arribant de les carreres que s'han fet durant la tarda d'avui per tal d'entregar els resultats a les persones interessades d'una manera ràpida. També he anat a penjar els resultats en diferents plafons informatius del Club Natació Banyoles.

Aquesta tarda he tingut l'ocasió de parlar amb gent diversa que volien sobretot informació dels resultat i m'he dirigit cap a ells parlant en castellà i en anglès, ja que són les dues llengües oficials.

El meu vestit de voluntària és una camiseta màniga curta de color blau cel amb l'anagrama d'aquest campionat, una gorra blau marí amb aquest mateix anagrama i una acreditació penjada al coll que posa el meu nom i la meva funció.

Diumenge 31 de maig del 2009

Avui ha estat el segon dia com a voluntària i el darrer dia de campionat. Avui hi he anat al matí des de les 9h fins a les 14h. He estat a la zona d'arribada a on he exercit diferents tasques durant tot el matí. Primer he hagut de netejar les grades de la zona VIP, després amb una altra companya hem estat mirant les acreditacions de la gent que volia entrar en el recinte VIP comprovant si podien passar o no. Després he estat a la

zona d'arribada dels guanyadors i guanyadores de les carreres. Esperava que arribessin per tal d'acompanyar els remers i les remeres cap al podi.

M'ha sobtat veure de tant a prop el cansament que suposa guanyar una carrera, així com l'alegria que fa haver guanyat una medalla. Poder acompanyar-los de manera anònima aquests grans esportistes ha estat per mi un honor.

Reflexió sobre la meva estada en el campionat

Penso que ha estat un campionat bastant ben organitzat i que ha respectat molt l'entorn de l'estany sense afectar la vida quotidiana dels ciutadans de Banyoles que els agrada fer la volta a l'estany ja sigui a peu o amb bicicleta. En mig del camí et trobaves de sobte amb un campionat mundial de rem, podies mirar-lo una estona de manera gratuïta des de unes grades i des de una gran pantalla de televisió i quan n'estaves cansat podies continuar la teva passejada sense problemes. Per mi aquest fet és d'admirar.

PER QUÈ BANYOLES VA SER ESCOLLIDA SUBSEU OLÍMPICA DE REM?

